

9. 4. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Elektronický podpis při e-contractingu

Uzavírání smluv přes internet (tzv. e-contracting) je dnes již celkem běžnou záležitostí. E-contracting nečiní větší potíže v případě, kdy není stanovena povinná forma uzavírání smluv. V určitých případech, ale zákon (např. u timesharových smluv, či smluv o spotřebitelském úvěru) nebo dohoda stran stanoví pro platnost právního jednání písemnou formu. Ta předpokládá existenci dvou náležitostí, a to písemnosti a podpisu s tím, že písemný projev je platný až v okamžiku podpisu jednající osoby. Jak ale právní jednání elektronicky podepsat? Postačí pouhé uvedení jména pod elektronickou zprávu, nebo bude nutno použít sofistikovanější metody? Právní předpisy nedávají jednoznačnou odpověď.

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

Nový občanský zákoník

S uzavíráním smluv přes internet počítá zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník („NOZ“). V § 562 odst. 1 NOZ je stanoveno, že písemná forma je zachována při právním jednání učiněném elektronickými prostředky, které umožní zachycení jeho obsahu a určení jednající osoby. Jakým způsobem lze písemnost podepsat elektronicky však NOZ neřeší přímo, ale odkazuje na zákon č. [227/2000](#) Sb., o elektronickém podpisu („ZEP“).

Zákon o elektronickém podpisu

ZEP rozeznává „prostý“ elektronický podpis a zaručený elektronický podpis. Ty se od sebe liší svou „kvalitou“. Dle § 2 písm. a) ZEP se rozumí „prostým“ elektronickým podpisem údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě, jsou s ní logicky spojené a slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě. Zaručeným elektronickým podpisem pak je takový podpis, který lze jednoznačně spojit s podepisující osobou, umožňuje její identifikaci ve vztahu k datové zprávě, byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet **pod svou výhradní kontrolou** a je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možnost zjistit jakoukoli následnou změnu dat. ZEP tedy klade na zaručený elektronický podpis daleko vyšší nároky.

„Prostý“ vs. zaručený elektronický podpis

Pro platnost právního jednání není podle mého názoru třeba zaručeného elektronického podpisu a postačí elektronický podpis „prostý“, neboť i ten slouží k ověření identity podepsané osoby v případě, kdy zákon či dohoda stran písemnou formu vyžadují. „Prostý“ elektronický podpis je obecně známý jako kvalifikovaný certifikát. Je za něj však možné podle mého názoru považovat i uvedení smluveného hesla, či připojení PDF souboru s naskenovaným podpisem jednající osoby. Objevují se dokonce názory (viz. Korbela a Melzer, Písemnost, elektronický a biometrický podpis v elektronickém právním jednání [Bulletin advokacie 12/2014, s. 31]), že oním „prostým“ elektronickým podpisem

může být i uvedení jména pod elektronickou zprávu (tzn. např. podpis v emailu).

Upozorňuji však, že mnou přednesený názor na zachování písemné formy při využití „prostého“ elektronického podpisu se může odchylovat od výkladové praxe soudů, které se až na výjimky přiklánějí k nutnosti využití zaručeného elektronického podpisu (např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 3210/2007 ze dne 30. 10. 2009). Nicméně jsem již v poslední době zaznamenala posun od tohoto konzervativního výkladu směrem k upuštění od striktního požadavku zaručeného elektronického podpisu a jeho nahrazení za jakýkoli (nikoli pouze zaručený) podpis umožňující dostatečným způsobem ověřit identitu jednající osoby.

Biometrický podpis

Biometrický podpis je stále více využívanou metodou podpisu elektronických dokumentů. I biometrický podpis může být použit jako ekvivalent „prostého“ elektronického podpisu, neboť je připojen k datové zprávě, je s ní logicky spojen a slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě. Biometrický podpis ale pravděpodobně neposlouží jako zaručený elektronický podpis, neboť není vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které může podepisující osoba udržet pod svou výhradní kontrolou. U biometrického podpisu má tyto prostředky pod výhradní kontrolou jen jedna strana, která je většinou zároveň autorem podepisovaného dokumentu.

Relativní neplatnost smluv uzavíraných přes internet

V každém případě je však nutné si uvědomit, že požadavek na „kvalitu“ elektronického podpisu je rozhodující pouze pro splnění požadavku písemné formy smlouvy, nikoli pro její platnost.

V případě smluv uzavřených před rokem 2014 byla následkem nedodržení písemné formy tzv. relativní neplatnost. To znamená, že závazek byl platný, tj. jako by požadavek na formu byl dodržen, ledaže by se některá ze smluvních stran dovolala neplatnosti takového jednání. Rizikem v tomto případě tedy byla možnost jedné ze smluvních stran dovolat se neplatnosti smlouvy pro nedostatek formy. Tuto možnost měla smluvní strana v období tří let od uzavření smlouvy (následně se toto její oprávnění promlčelo).

Co se týče smluv uzavřených za nové právní úpravy (tj. smluv uzavřených po 1. lednu 2014), pak je zde následkem a rizikem nedodržení písemné formy (předepsané zákonem nebo dohodou stran) rovněž relativní neplatnost. V režimu NOZ je však prostor pro námitku relativní neplatnosti omezen pouze do doby, než bude podle smlouvy plněno. Ve srovnání se smlouvami uzavřenými podle staré úpravy je proto riziko jejich relativní neplatnosti z důvodu nedodržení písemné formy nižší.

Závěr

I přes výše uvedené se kloním k názoru, že prostý elektronický podpis, který bude mít formu např. biometrického podpisu, a který bude vyhovovat požadavkům § 2 písm. a) ZEP, postačí k platnému uzavření smlouvy (bez výše uvedeného rizika relativní neplatnosti smlouvy), pro kterou zákon, popř. dohoda stran, předepisuje písemnou formu.

Mgr. Kristýna Kosárová,
advokátní koncipientka

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)